

GAZETA TRANSILVANIEI

Semnul electoral al

Frontului Românesc

REDACTIA ŞI ADMINISTRATIJA
BRAŞOV, STRADA LUNGA Nr. 5.
Telefon 226
Abonament anual 200 lei.
Pentru străinătate 500 lei.
Pentru autorizaţi 500 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIŢIU.

Apare de trei ori pe săptămână

La ministerul afacerilor străine se duc tratative în vederea încheierii unei noi convenţii de comerţ cu Italia, după ridicarea sancţiunilor.

Deasemeni se va tranşa şi chestiunea disponibilului nostru de lirete în această ţară.

Când omul nu mai e stăpân pe sine.

Izolată şi părăsită la Bădăcin, streină în partidul ei cărui fruntaş se crede, în ceartă cu conducerea, principiile şi tactica de luptă a acestuia, dar totodată „devotat membru al lui”, — d-l Maniu s'a situat într-o postură mai mult decât ciudată.

Nu e deci mirare, dacă, plictisit şi revoltat de situaţia ce şi-a creat-o, urcând scările echivocului, — mai părăseşte din când în când Bădăcinul, pentru ca să-şi desgroape numele din mormântul tăcerii în care a fost îngropat.

Iată deci rostul Vinului şi al consfăţuirii din zilele trecute dela Cluj, unde prin „importanţele-i declaraţii” s'a năzuit în zadar să scuture colbul, care a acoperit prestigiul de altădată al prizonierului de azi al d-lui Mihalache & Comp.

Ambiţia de a fi totul, de a dicta şi a nu admite nici o altă părere afară de a d-sale, a făcut din d-l Maniu un erou tragic! O spune aceasta şi o dovedeşte atât trecutul cât şi prezentul. Rând pe rând a fost părăsit de tovarăşii de luptă naţionali, cari poartă renumele regretaţilor Vasile Lucaci, Ion Suciu, Şt. C. Popp, Vasile Goldiş etc. Natural, până când aceştia erau încă în viaţă. Iar de curând aceeaşi atitudine dictatorială l-a făcut să se simtă izolat de românii între români, d-l dr. Alexandru Vaida-Voevod, împreună cu luptători ca d-nii: Aurel Vlad, Voicu Nişescu, I. Haşeganu, împreună cu întreaga pleiadă de luptători de dincoace şi dincolo de Carpaţi, pe cari datorită românească i-a adunat sub steagul Frontului Românesc.

În schimb, d-l Iuliu Maniu s'a pomenit azi înconjurat de figuri ca Ilie Lazăr, Răchiţan, Bianu, Leucuşă ş. a. în frunte cu Sever dela Timişoara.

Iată bocitoarele gălăgioase, cari azi mai ard tămăie în jurul nepătrunsei linişti dela Bădăcin.

Soarta eroului tragic! Pentru că d-l Maniu, care condamnă dictatura, a fost şi a rămas cel mai clasic tip al dictatorului, care nu admite nimic şi nici o părere în opoziţie cu planurile sale, pe cari le frământă, le dospeşte, dar nu le descoperă nici odată. Discursurile, declaraţiile d-sale sunt flori, cu care poţi împodobi tot atât de uşor o pereche de miri ca şi un cosciug.

Compătimitim pe d-l Maniu, ajuns în situaţia în care se află. Situaţie, care de sigur îl face şi pe d-sa nervos. Căci numai astfel ne putem explica eşirile, cari azi fac din d-sa un om ce nu se mai poate numi: stăpân pe sine.

Declaraţiile politice, făcute de d-sa, cu prilejul banchetului ţinut după adunarea dela Vin, confirmă într-un totu cele de mai sus.

După ce recunoaşte situaţia nenorocită şi de inferioritate a Românilor faţă de atotputernicia străinilor deţinători ai capitalului şi întreprinderilor din Ţara

Românească, d-sa îşi ia refugiul la propunerile de salvare, cuprinse în Chemarea d-lui dr. Alexandru Vaida-Voevod, către naţia valahă.

„Nu este admisibil — declară d-sa, — ca noi Românii, după 18 ani dela Unire să fim mai săraci în Ardeal şi Banat de cum am fost. Nu e admisibil, ca noi să avem scheletul statului, iar esenţa să fie a străinilor”.

A fost însă admisibil ca d-lui Vaida să i-se pregătească eşirea din partidul naţional-ţărănesc, — pusă la cale împreună cu d-l Iuliu Maniu! — atunci când d-l Alex. Vaida-Voevod prelindea în şedinţa comitetului executiv al acestui partid, înscriserea în programul partidului a celor cerute acum de d-l Maniu!

Nu ne interesează intervertirea, pe care d-sa o face acum, pentru a născoci o deosebire între ceea ce vrea „Frontul Românesc” şi între felul cum d-l Maniu pune chestiunea, pentru a nu se descoperi ca imitator al celuiia. Chemarea d-lui Alex. Vaida-Voevod e clară şi categorică! În faţa ei nu mai încap discuţie şi explicaţii pe de lături. Poate d-l Maniu — îi repetăm fraza: — să-şi împartă şi să-şi taie pepenii în felii, după bunu-i plac! Declaraţiile d-sale le-am caracterizat mai sus! Sunt ale dictatorului, care pretinde că el e tatăl copilului furat!

Face însă d-l Maniu o declaraţie nedemnă de persoana omului care se ţine. Mângându-şi calul de împrumut, pe care călăreşte, face o aluzie prea străvezie:

„Alţii vor — inventând teorii noi — ca să împartă producţia acestei ţări în proporţie valahă... Insuşi faptul că aceşti domni îşi iau numirea de valahi, care era numire de slugă şi batjocură, dovedeşte că în capul lor e o mentalitate de slugă”. (Cităm fidel din „Patria” Nr. 150, din 7 Iulie a. c.).

Am reproduces acest mărgăritar de esprese bădăcinale, pentru a dovedi încă odată ceea ce am afirmat, că: d-l Iuliu Maniu nu mai e stăpân pe sine!

Sărman neam românesc! Cine ţi-a dus şi ţi-a cetit în Parlamentul unguresc, declaraţia de deslipire de monarhia austro-ungară şi de alipire la ţarămamă? Cine te-a reprezentat la conferinţa de pace şi ţi-a esoperat recunoaşterea Basarabiei? Cine ţi-a condus primetele alegeri, cari prin cinstea şi libertatea lor, te-au aşezat în rândul ţărilor culte ale Europei? Cine şi-a scris atât de adânc numele în istoria ta, prin fapte cari vor grai în veci generaţiilor viitoare?

O „slugă”! — ar fi răspunsul d-lui Maniu.

Aşa vrea, aşa spune dictatorul, „duşman al dictaturii”, încurajat de capete cu mentalita-

tea luminată a necunoscuţilor iluștri, răsăriți ciupercește după ploaia unsoirii politice.

Luptătorii de altădată, cu cari d-l Maniu a îndurat calvarul suferințelor românești, sunt azi puși în categoria celor cu „mentalitate de slugă”!

Și a dat oare d-l Maniu seama? Și nu-l apasă regretul declarației făcute la focul unui banchet?

Să-l fi împietrit muțenia Bădăcinului atât de mult, încât să nu-și mai poată da seama de bunăcuviința ce se cere chiar și unui om cu „mentalitate de slugă”?

Când omul nu mai e stăpân pe sine..

Epilogul afacerii

Skoda.

Trimiterea în judecată corecțională

D-l procuror D. Bălăcescu a dat Sâmbătă rechizitor definitiv de urmărire în afacerea Skoda.

În temeiul actelor și mărturiilor fixate — în cursul îndelungatei cercetări făcute, în cauză, de d-l judecator instructor Ion P. Stănescu, el cab. 7 — d-sa a dispus restituirea dosarului d-lui judecator instructor al cab. 7 cu rugămintea ca prin ordonanța d-sale să declare că există caz de urmărire contra d-lor: Romulus Bolidă, profesor universitar, domiciliat în Cluj, Iuliu Albini, fost senator, Constantin Georgescu, colonel pensionar, Anton Popescu, colonel de rezervă și Silviu Rapaport, avocat.

Rechizitoriul stabilește pe seama inculpaților vina că, speculând situațiile ce aveau pe vremea când se tratau contractele știute de înarmarea țării, cu fabricile Skoda, au cerut, ba chiar au realizat în parte, câștiguri uriașe bănești, traficând cu influența de care pretindeau că se bucură pe lângă factorii de resort ai guvernului.

Un apel la solidaritate națională

Distinsul comisar regal al Consiliului de război din Craiova, d-l locot-colonel Popescu-Cetate, din a cărui rechizitor în procesul comunistilor am reproduces în n-ur trecut o parte, și-a terminat rechizitoriul cu următorul vibrant apel la solidaritate: „Și după cum clopotele bisericilor noastre cheamă pe credincioși la rugăciune, clopotul d-v., d-le președinte, să fie o chemare la datorie și înfrățire.

„Ambițiile personale, interesele de clasă sau de partid, preocupările meschine să dispară, pentru ca în pragul conștiinței noastre naționale să poată apărea siguranța viitorului cu propășirea neamului.

„Altfel, viscolul pustiitor va sufla din nou pe acest pământ

Pericolul roșu.

Sunday. Dispatch, Londra: Terorarea roșie se revorsă asupra Europei, mai întâiu asupra Spaniei, apoi asupra Franței, acum asupra Belgiei. Cu siguranța tifosului, comunismul începe totu în calea sa, nelăsând în urma lui decât o urmă hidroasă, formată din revolte, vărsări de sânge și mizerie.

În cele trei țări, pe care le-am numit, industria și comerțul sunt în ruine, viața familiară este batjocorită și degradarea morală cucerește poporul. Din toate colțurile Franței și Belgiei se anunță scene de destrăbălare, de beții, viții atât de teribile, încât nici un jurnal nu îndrăznește să amintească de ele.

Acesta e rezultatul grevelor în masă. Turismul a fost lovit crud și nu se va reface decât după ani de zile. Turistii se îndreaptă în masă spre Marea Britanie.

Franța a băut prima sa cupă din vinul roșu al revoluției. Svonuri ciudate circulă. Toată lumea se întreabă: ce va deveni Franța, sub un guvern de extrema stângă?

Lucrătorii francezi au putut obține o victorie completă asupra reținerii și bunului simț.

„Grevele în masă au dat o teribilă lovitură moralei, în Franța. Cu toate încercările făcute de a separa mille de lucrători de ambele sexe, închisi împreună în uzine și birouri, se aud în-

tâmplări oribile de orgii și viții greu de numit.

În mod inevitabil, disciplina cea mai severă s'a arătat nepuțincoasă în contra pericolelor, pe care le crează o rămânere mai lungă a miilor de lucrători de ambele sexe în uzine și magazine.

Comitetul grevist al unui mare magazin încercase să rezolve chestiunea, nereușind în locuri decât pe bărbați.

Supravegherea exercitată de către comitetul de disciplină într'un alt magazin a dus la expulzarea prostituatelor, care putuseră să se strecoare înăuntru, cu complicitatea celor din gerda porților. În cea mai mare parte a magazinelor s'au organizat concerte. Dar după două săptămâni de reclusiune, nu sunt numai răsate printre femei, ci și lacrimi.

„Grevele și teama de desordini au golit orașul de toți turistii. Transatlanticele nu mai aduc la Havre și Cherbourg vizitatori americani.

„Reputația Parisului ca centru al modei feminine se pierde. Comercianții se roagă să vie ceva, care să-i scape de faliment.

„Banca Franței este dată Roșilor... De aci înainte finanțele franceze nu vor mai fi administrate în mod înțelept, ci date pradă de către politicieni.

I. M.

China -- țara banditismului și anarhiei

Deși în prezent toate privirile sunt ațintite asupra evenimentelor politice din Europa, totuși nici interesul pentru Orientul îndepărtat nu este micșorat. Jocul politic chinez japonez preocupă foarte mult pe toată lumea.

Până la începutul secolului al 20-lea, China era cel mai mare imperiu din lume, prin întinderea sa teritorială și prin numărul populației. Sculptura, arta și cultura chineză sunt cele mai vechi, iar chinezii în general sunt oameni foarte modești și muncitori. Cultura lor este însă o cultură specifică unu popor asiatic.

Cu tot numărul enorm al populației (aproape 300 de milioane suflete), chinezii nici în timpul imperiului n'au știut să-și organizeze un stat național unitar și puternic. După căderea imperiului și proclamarea republicii a început treptat descompunerea Chinei și slăbirea prestigiului autorității centrale.

În timp de aproape 35 de ani, de când s'a instalat regimul republican, desbinările și diferite mișcări autonome ale unor generali ambițioși au fost tot mai pronunțate, prilejuind separarea Manciuriei și trecerea ei sub protectoratul Japoniei, iar acum se duce lupta pentru separarea Chinei de nord și subordonarea ei tot imperiului japonez.

Grăse teritoriului său imens și lipsei unei conduceri centrale și cu autoritate incontestabilă, China a devenit în ultimii cinci-

Pericolul comunismului.

sprezece ani un mare câmp de activitate pentru bandiți. De altfel pirateria chineză pe mare și bandiștii pe uscat, cu luarea prizonierilor și cererea sumelor enorme pentru răscumpărarea lor, s'au practicat de mult și s'nt cunoscute de toată lumea.

De obicei bandele se organizează în China astfel: în provincie, într'un loc mai izolat, vre-o zece-douăzeci de indivizi mai îndrăzneți formează o bandă și întreprind atacuri nocturne în centrele populate, predând tot ce le cade în cale și producând jale în urma lor prin numărul victimelor căzute în mâinile lor. Forțele polițienești și garnizoanele militare fiind foarte rare și numai în centrele mari, bandiții operează în liniște, fără să fie deranjați de autoritățile locale nepuținătoare.

Cu fiecare pradă falma bandei crește tot mai mult și noii aderenti se înmulțesc pe zi ce trece. Bandele mici se unesc sub o singură conducere și la un moment dat formează o bandă de mai multe mii de oameni, organizându-se și înarmându-se după metodele militare, care pune apoi stăpânirea formală pe o anumită regiune, cerând populației să-i plătească o contribuție bănească și substituindu-se în totul autorităților legale dela centru.

În aceste cazuri, forțele guvernamentale sunt nevoite să înceapă un adevărat război cu asemenea bande puternice și au întotdeauna izbânda este de partea forțelor guvernamentale. Bandele ori ies învingătoare, ori dacă văd superioritatea forțelor guvernamentale, se retrag în păduri și munți și lupta cu ei devine foarte nevroasă.

De multe ori guvernul caută să intre în tratative cu șefii unor astfel de bande și le oferă să treacă în serviciul statului. Dacă banda acceptă, atunci ea formează o unitate militară (brigadă, divizie sau chiar corp de armată. Deprinde de efectivul bandei) și șeful bandei e înălțat la gradul de general și numit comandantul noii unități militare, alegându-și și ofițerii subalterni din oamenii lui de încredere. În felul acesta banda respectivă se lasă de fărâdelegile ei de odinioară și se supune directivelor guvernului.

Pin urmare nu este de mirare, că astfel de generali și armatele lor nu se prea bucură de simpatia populației și nu au autoritatea morală.

În general, din lipsa complexității industriale naționale de armament și din lipsa fondurilor necesare pentru procurarea arma-

mentului din străinătate, armata chineză este foarte prost înarmată și lasă mult de dorit din punct de vedere al pregătirii militare. Asemenea armată nu poate să constituie o forță de temut pentru un adversar ca Japonia. Armatele chineze nu fac altceva decât acte de banditism asupra populației civile, războindu-se între ele pentru ambițiile diferiților generali autonomi.

În momentul de față, în China sunt două guverne așa zise oficiale, unul la Canton, în partea de sud a Chinei și altul la Nanking, în China de nord. Bine înțeles că pe lângă aceste două guverne „legale”, de care ține seamă și străinătatea, mai sunt numeroși generali autonomi în diferite provincii mai îndepărtate, cari lucrează pe cont propriu și susțin indirect pe acel guvern, care le convine mai mult.

În timp ce guvernul Chinei de sud este de nuanță comunistă, vrăjmaș al politicii japoneze și amic al Rusiei sovietice, guvernul Chinei de nord este mult mai moderat în avântul său revoluționar și e gata să pacteze cu Japonezi.

Iată un popor asiatic de aproape 300 de milioane, cu teritoriile sale imense, grație banditismului și anarhiei practicate de „generali” (exbandiți) ambițioși, devine piada unui alt popor asiatic numai de 60—68 milioane, dar bine organizat și înzestrat cu o armată puternică.

Japonia și-a găsit un teren potrivit pentru expansiunea sa pe continentul asiatic. Prima curcure japoneză pe continentul asiatic a fost crearea statului „independent” Mangu-ko (Manguria) sub protectoratul ei. Nu va trece însă nici un an și China de nord va forma un stat separat și va trece sub influența japoneză.

Astfel marele imperiu chinez de odinioară se destramă încet dar sigur grație regimului republican instalat la începutul secolului nostru.

Pentru populația pașnică chineză este o singură mângâiere, că sub dominația japoneză, vor fi scutiți de pacostea banditismului și vor fi mai siguri de avutul și viața lor, intruât japonezii duc o luptă înverșunată cu banditismul și introduc ordine în administrația de stat. După informațiile primite dela Tokio, numai în ultimele trei luni trupele japoneze din Manguuria au omorât 4546 de bandiți iar 1076 au fost luați prizonieri, alți 3713 de bandiți s'au predat singuri autorităților japoneze. În timpul luptelor cu bandiții au fost omorâți 138 de soldați japonezi,

27 soldați mancurieni și peste 250 răniți.

Din 300.000 de bandiți, cât s'au numărat acum câțiva ani în urmă, au rămas în Manguuria 30.000, cari s'au împrăștiat în bande mici pe tot întinsul teritoriului manguurian, dar cu timpul desigur vor fi și ei lichidați.

Voi povesti cu acest prilej o pățanie proprie din anul 1920, când am căzut și eu victimă banditismului chinez.

După retragerea Legiunii române din Siberia spre Vladivostok, în trecerea prin orașul Harbin, am rămas câteva zile acolo și apoi am pornit mai departe spre Vladivostok. Era cam prin luna August, când am plecat din Harbin cu expresul de 10 dim. Vagoanele luxoase „Pullman” erau arhipline, dar fiecare pasager avea locul său fix și călătoria se făcea în condițiuni maxime de confort. Până la ora 2 noaptea călătoria a decurs în mod normal și n'am fost cu nimic tulburați. Mulți din pasageri adormiseră iar alții, foarte puțini la număr, stăteau prin coridoarele gemuri și respirau aerul curat al unei nopți de vară, admirând peisajele nocturne ale munților și mișcările trenului ce șerpuia prin munți. Deodată, când expresul se apropia de o hală mică, unde trenul nici n'avea oprire, s'au observat de departe semnale de alarmă și mecanicul a fost nevoit să oprească trenul, când acesta a ajuns în hală.

Trenul însă în mers a fost întâmpinat cu focuri de armă și de mitralieră. Vagoanele au fost cucerite de gloanțe. S'au început țipetele răniților producându-se o panică de nedescris printre pasageri. Expresul a fost imediat înconjurat de bandiți, cari și-au postat sentinelele la toate ușile pe ambele părți ale trenului, iar alte grupuri mai mici de câte 5—6 bandiți au intrat în fiecare vagon. Firele telegrafice și telefonice au fost tăiate în ambele direcții dela hală, așa că bandiții au putut opera în liniște, mai ales că aveau și puștile în jurul haltei. Intrând în vagoane, bandiții au dat ordin că toți pasagerii să ridice mâinile sus. Cine ezita să ridice mâinile sau făcea mișcări suspecte, era împușcat pe loc. Toate bagajele au fost răvășite și toți pasagerii perchiziționați. O pradă bogată în bani haine și obiecte prețioase a căzut în scurt timp în mâinile bandiților.

eram aproape de eșire din vagon și la un moment dat, folosindu-mă de neatenția bandiților, cari s'au ocupat cu per-

chiziția pasagerilor, m'am strecurat afară din vagon și grație întinerului și deplasării sentimentelor dela ușa vagonului, m'am putut refugia în dosul biroului de mișcare. Credeam că am fost scăpat, dar bucuria mi-a fost de scurtă durată, deoarece am fost observat de o altă sentineală din dosul haltei, la semnalul căreia au venit cinci bandiți cu armele întinse spre mine. M'au introdus în biroul de mișcare, unde am fost perchiziționat, luându-mi se hainele de pe mine, ceasul de aur, verigheta, revolverul și portmoneul cu 300 de dolari, adevărat tot ce am avut mai de preț asupra mea. Apoi s'a iscat discuția între bandiții asupra persoanei mele. Unii au vrut să mă împuște, alții țineau să fiu luat prizonier pentru a fi cercetat mai deaproape în lagărul lor.

Între timp, toate vagoanele au fost prădate și bandiții s'au pregătit de plecarea. Dintre pasageri au fost luați prizonieri 7 persoane, printre cari eram și eu. Banda se retrăgea în munți, dar la vre-o 6—7 kilometri dela linia ferată, s'a iscat o ceartă între ei pentru împărțirea prăzii și folosindu-mă de această ocazie, cu încă trei pasageri prizonieri, am fugit prin pădure și la ora 9 dim. am ajuns înapoi în hală.

În hală au rămas 11 morți, dintre cari șeful haltei și 10 pasageri. Trenul plecase deja mai departe și vr'o 20 răniți au fost duși la spital. Numai cu trenul următor am putut continua drumul mai departe în direcția Vladivostokului.

Iustin Stancovski.

Iarăși „mizeria” comunităților evrești

București, (Observator). Ziarele din Basarabia — ziare evrești scrise în rusește — publică două informațiuni pe care le reproducem, fără nici un comentariu.

1. Comunitățile basarabene și-au trimis bugetele de venituri și cheltuieli „Uniunii” din Chișinău, care, la rândul ei, le va trimite în cursul acestei luni la Londra, unde are loc congresul special evreesc care se va ocupa de situația mizeră a organizațiilor evrești din Europa. Congresul amintit va fi, prin rapoartele acestora, pus în curent cu sărăcia și lipsurile insuportabile ale evreimii din provincia de peste Prut și va fi solicitat să-și reverse mila în binefăcătoare asupra ei;

2. Ca răspuns la agresiunile arabe, ce nu mai încetează și

ca o dovadă a voinei nelăfrante a masselor evrești de a continua „reclădirea” Palestinei, organizațiile sioniste din Basarabia au început o campanie intensă pentru cumpărarea a 40.000 dunami de pământ în „Iara sfântă”.

În urma acestei campanii, membrii societății Keren Kalmel din Chișinău au hotărât să colecteze lei 300.000 pentru scopul amintit.

De o parte deci strigăte deperate după ajutoare la Londra, iar de altă parte membrii unei singure societăți dintr'un singur oraș, aruncă sute de mii de lei pentru cumpărarea de terenuri în Palestina. Și în același timp plângeri și tânguliri împotriva steului, care nu dă și el milioane pentru „nenorocitele” comunități ale ritului mozaic. Dar, cum am spus, informațiile nu au nevoie de nici un comentariu.

Expoziția de pictură și sculptură:

D. G. Teodorescu-Bădiă și Elena Tălășescu

D-l profesor D. O. Teodorescu a expus acum a 3-a oară în Brașov, la liceul Măsoți. Față de întâia sa expoziție de acum câțiva ani, din sala bibl. „As trei”, pictorul se află în plin progres. Cele 65 tablouri — naturi moarte și peisajii — ne pun în fața unui indiscutabil și prețios talent care este pe calea cea mai bună de a se emancipa din brațele unui realism prea accentuat, din cadrul prea didactic al redării naturii. Dacă efectele de lumină le găsim încă prea rare, dacă un realism cam rigid mai stăruie încă pe unele tablouri, pictorul a început să iasă puternic din impersonalism și a creat, în special peisajii de o admirabilă gingășie și frumusețe artistică. Coloritul, perspectiva și execuția tehnică sunt demne de toată lauda. Reținem aici cu satisfacție drumul ascendent al pictorului, căruia îi mai sunt rezervate și alte posibilități de adevărată creație.

Micile sculpturi ale dnei Tălășescu sunt drăgălașe și prețioase prin ritmul, mișcarea și eleganța ce-o reprezintă, ca concepție, estetică și execuție.

I. A. B. L.

La administrația ziarului „Gazeta Transilvaniei” se află de vânzare romanul „VALAH” al dnei Elisabeta Hențiu. Prețul lei 50.

Intemeierea orașului Brașov

și

Originea Românilor din Scheii Brașovului

de Dr. Sterie Stinghe, prof.

— Urmare —

1. Popa Vasile, dela care avem cea mai veche cronică, ce cuprinde date între anul 1392 și 1633 și care ni s'a păstrat, pe cât știm, numai în tradu, cerea germană, ne spune că: „la 1392 au venit Bulgarii într'acest loc”.

2. Și Radu Tempa în „Ist. Sf. bes. a Scheilor Brașovului”, ne spune deasemenea, chiar la început, că la „Anul 1392 (690) au venit Bulgarii într'acesta loc, care se zice Bolgarsec”.

Afară de aceste 2 cronici, se mai găsesc în arhiva bisericii Sf Nicolae și 3 hronologii, scrise în inventarele Sf biserici, dela a. 1771 și 1862.

În prima hronologie, din inventarul dela a. 1771, care s'a scos din mai multe înscrisuri din vechime, pã cărțile Sf biserici oștite, și după pietrele ce

sunt zidite în zidurile acestei Sf. biserici și din poemelnicul cel mare, prin Ioa Jipa, negustori și reprezentanți acei Sf. biserici în a. 1836, se zice: „Fundăta Sfintei biserici acestia, se trage după vremea, când au venit Bulgarii, lângă Brașov, în Iara Bărsii, umblând cursul anilor dela zidire 6800¹⁾, iar dela Chr. 1292²⁾, cărora li s'au dat un loc slobod și au ridicat o sfântă cruce de lemn și coperită cu șindrilă și această cruce au stătat mai multe veacuri(?) și după aceasta, cătră anul dela Chr. 1403, li s'au dat siobozenie și au ridicat pã locul acela o Sfântă bis. de lemn, patronându o Sfântului Ierarh și făcătorului de minuni Nicolae”.

În a doua, care se găsește tot în inventarul din a. 1771, „prescripă aicia în acest protocol al Sfintei biserici la a. 1842 de Dimitrie Cepes:ul reprezentanți la această Sf. Biserică”, — alăturarea de hrisonul de scutire al lui Aarot vodă, din a. 1595, — se spune: „Așezământul acestei Sfinte biserici se trage după vremea, când au venit Bulgarii în Brașov, (Iara Bărsii), umblând cursul anilor dela zidirea lumii 6800³⁾, cărora li s'au dat un loc slobod lângă această cetate, numit Bolgarsecchi și și-au ridicat o Sfântă cruce, care le sluja cănș lor de rugăciune”.

Și în a treia, din inventarul dela a. 1862, al cărei autor nu ni se arată, se zice: „1292⁴⁾ Biserica

¹⁾ În loc de 6900, cum ne spun ceilalți croncarci rom.

²⁾ În loc de 1392, cum ne spun toți cronicarii.

³⁾ Dr. Sterie Stinghe, Documente privitoare la trecutul Românilor din Scheii Brașovului, Vol. I pp. 325 —.

⁴⁾ În loc de 6900, ca și la Jipa.

⁵⁾ Doc. Vol. I pp. 329 —.

⁶⁾ În loc de 1392.

și trage începutul de pe timpul când a venit Bulgarii în Brașov și s'au așezat în acest preurbiu, numit dela dănași Bolgarsecchi, unde li s'au dat voie în anul dela zidirea lumii (6800⁵⁾, iar dela Chr. 1292⁶⁾ a-și ridicat o Sfântă cruce, ca să le servească drept loc de rugăciune”.

În sfârșit de aceste 2 cronici și 3 hronologii românești, mai avem și unele documente, în care se vorbește de venirea ori așezarea Bulgarilor la Brașov.

Așa, într'o cerere, care se găsește tot în arhiva bis Sf. Nicolae, și în care Românii din Scheii roagă pe dirigătorii luminații împărat Leopold I să lase să rămână, ca și până atunci, în credința veche pravoslavnică etc, se zice: „unde au fost dinceput așezământul Bulgarilor dela anul lui Chr. 1392...”.

Și în fine mai cităm încă un pasaj din memoriul înaintat de obștea din Bolgarsec, contra Magistratului din Brașov, la 1737 luna Mai, care memoriu se află tot în arhiva bis Sf Nicolae. În acest pasaj se zice: „La acestea avem mărturie pe înuși luminații și preai înălțat împărat Leopold, că chiar scrie în vechiul privilegium, cum orașul nostru iaste făcăt de Greci, Români, Bulgari, și alți oameni străini”.

¹⁾ În loc de 6900.

²⁾ În loc de 1392.

³⁾ Doc. Vol. I p. 317.

⁴⁾ Doc. Vol. I pp. 29—30.

⁵⁾ Doc. Vol. V p. 68.

— Va urma. —

Sfârșitul carierei militare a femeilor din Rusia sovietică

"Egalitatea sexelor" din Rusia sovietică a permis femeilor, odată cu celelalte profesii, să îmbrățișeze și cariera militară. Femeile au fost admise în armata militară și în școlile militare de ofițeri. Dar odată cu schimbarea regimului căsătoriei (amoralul liber) și introducerea legii pentru ocrotirea familiei, s'a interzis categoric accesul femeilor în armată.

Asociațiile femeine și mai ales tinerele comuniste, au protestat vehement în contra acestor măsuri de separare a sexelor, care nedreptățește pe femeia rusă și o pune în inferioritate cu sexul masculin. Comunistele ruse se întreabă pentru ce s'a permis până acum exercițiul de tir, parașutism și alte "sporturi" militare, dacă ele de acum înainte nu le pot folosi pentru apărarea patriei?

Oficiosul comunist "Pravda", polemizând cu comunistele ruse le răspunde, că prin deosebirea fiziologică femeia nu poate să facă permanent serviciul militar. Este drept că până acum, spune oficiosul comunist, nu s'a făcut deosebire între sexe și femeilor li s'a permis locuirea la un loc cu bărbații în cazărmi și în școli militare, fiindcă separarea sexe-

lor s'a socotit drept prejudecăți burgheze. Actualmente există însă altă mentalitate de educație a sexelor, care cere separarea lor. Doar nu pot să prețindă tinerele comuniste, ca statul să le construiască cazărmi și școli militare separate?

În continuare spune oficiosul comunist, că statul dispune de numărul suficient de bărbați pentru completarea cadrelor armatei. În scopurile sportive femeile ruse pot și acum să-și facă exercițiul de tir și aviație, însă nu pot să facă parte activă din cadrele armatei ca până acum. Femeile trebuie să aibă alt ideal în viață, mult mai nobil, de a avea grije de familie, de creșterea copiilor și în caz de război să îngrijească pe răniți.

Iată la ce rezultat au ajuns comunistii cu "egalitatea sexelor", după 18 ani de experiență! Degeaba caută ei să revoluționeze lumea cu ideile lor marxiste, fiindcă au trebuit să renunțe la multe din experiențele lor utopice și să revie la normele vechi burgheze, cari sunt rezultatul experienței istorice și nu pot să fie schimbate sub impactul ideilor bolnave marxiste. Kulex.

Programul Teatrului Maghiar din Cluj în sala "Astra".

Teatrul maghiar continuă cu mult succes reprezentațiile sale variate în fața unui public numeros. Iată programul zilelor viitoare:

Astăzi **Miercuri** orele 5 d. a. "Contesa Marica", orele 9 seara "Căsătoria".

Joi orele 5 d. a. "Silvia", ora 9 seara "Poveste în Grand Hotel".

Vineri orele 9 seara opera "Premieră Violeta din Parma".

Sâmbătă orele 5 d. a. "Vătaful haiducilor", orele 9 seara "Violeta din Parma".

Primăria Municipiului Brașov
No. 16417 - 1936
Serv. Int. Com.
Șed. Com. In. 23/4. Nr. 2265.

Noul tarif al autobuzelor comunale

Comisia Interimară a Municipiului Brașov în ședința sa din 23 Iunie a. c. luând în desbatere raportul Serv. Întreprinderilor Comunale referitor la situația întreprinderii autobuzelor comunale, având în vedere scumpirea excesivă a tuturor materialelor necesare exploatarea autobuzelor, a adus următoarea

Hotărâre:

Începând cu 15 Iulie 1936, tariful pe autobuzele comunale se stabilește în felul următor:

1. Bilete de lei 3 pentru elevi să fie modificate la lei 4 valabile pe orice linie și pe orice distanță. Aceste bilete vor fi valabile și pentru toți muncitorii până la ora 7 dimineața.
2. Biletele de lei 5 rămân valabile pentru cel mult două zone din parcursul unei linii.
3. Pentru mai mult de două zone în parcursul unei linii se vor pune în vânzare bilete de lei 6.
4. Pentru a permite transportarea pasagerilor depe o linie pe alta, se vor pune în vânzare bilete de corespondență de lei 7.
5. Abonamentele de lei 150 se modifică la lei 180 valabil pe o singură linie pentru copii până la 12 ani și elevii de școală.
6. Abonamentele de lei 280 se modifică la lei 300 valabil pe o singură linie.
7. Se introduc abonamente valabile numai pe două linii cu lei 400.
8. Abonamentele valabile pe toate liniile (5 linii de autobuze) cu lei 600 lunar.

Brașov, la 2 Iulie 1936.

Comisia Interimară,
Președinte:
Dr. T. Prișcu.

Secretar general:
Dr. V. Voicu.

Șeful Serviciului:
Inginer: Măzgăreanu.

Rezultatul examenului de bacalaureat din orașul Brașov.

Liceul "Andrei Șaguna"

Leticu Z. Margareta cu media 9,60, Savu N. Ioan 8,80, Bobancu C. Peira 8, Fischer I. Ladislau 7,60, Keresztes V. Ladislau 7,20, Pauly R. Lucreția 7,10, Fekete Z. Ladislau 7,10, Konya D. Dezderiu 7, Lazar A. Alexi 7, Ticusan Moise 7, Siegens A. Iane 6,90, Ștefan N. Marcela 6,9, Benkő C. Iudit 6,90, Șerban George 6,80, Slamovitz L. Izidor 6,80, Cătescu M. Eliza 6,70, Cristoloveanu Ioan 6,60, Popovici V. Sorin 6,60, Ștefan U. Soția 6,60, Doms D. Dumitru 6,60, Panăilescu Floria 6,60, Schiel I. Edith 6,60, Vereș Vintilian 6,50, Mitulescu Ovidiu 6,50, Părescu Alexandru 6,50, Stoienescu Ștefan 6,40, Schiel Maria 6,30, Horvath I. Ladislau 6,20, Drăghici Gheorghe 6,10.

Cu media 6: Babole Adelina Viorica, Barbu Mircea, Bălan Alexandru, Ioanță I. Constanța, Mhales Andrei, Mhailescu Corneliu, Moldovan S. Gavril, Nüssler C. Eugenie, Văcaru V. Ioan, Bezazian Văzric, Dimitriu Nicolae, Nan D. Ioan, Sucu Aurel. În total 42 candidați.

Liceul "Dr. I. Meșotă"

Ripleanu Dumitru cu media 9,20, Boeriu Irodion 8,20, Gocz Ștefan 8,20, Gross Gh. Ervin 8,10, Godro Zoltan 7,70, Hoffludy V. Pavel 7,60, Bucur Dionisie 7,50, Ionescu Mhaıl 7,50, Kemény Ladislau 7,50, Solomon Emeric 7,50, Picta Titu 7,30, Popa I. Cornel 7,30, Elekas Andrei 7,20, Kosola Gheorghe 7,20, Etach Dumitru 7,10, Monar Oscar Lad. 7.

Deak Iuliu 6,90, Ionescu Mircea 6,80, Receanu Ioan 6,80, Mholte Marian 6,60, Benedek Oza 6,50, Petcu Gheorghe 6,50, Catargi Mhaıl 6,40, Paiffi Zoltan 6,40, Șnican Nicolae 6,40, Beloiu Ioan 6,40, Ioanide Nicolae 6,30, Gaspar Ladislau 6,20, Tanetoch Helm. Lad. 6,20, Căliman Ștefan Alex 6,10, Ince Gavril 6,10, Ripper Carol Em. 6,10, Szél A. Alexandru 6,10.

Cu media 6: Apolly Alexandru, Bariu Dionisie, Fazakas Nicolae, Ferencz Ioan, Florea

Victor, Iancsó Tib. Acașiu, Karlmann Stegfried, Marton Andrei, Moise Gheorghe, Panczel Andrei, Popescu Eugen, Ștefănescu P. Ioan, S. hmitz Helmut Peter, Walleczek Fr. Carol. În total 47 candidați.

Din Buletinul oficial al jud. Brașov

S'a aprobat rezultatul licitației pentru aprovizionarea cu 2800 m. c. piatră spartă pe șoseaua jud. Dârste-Bratocea și s'a dispus angajarea lucrărilor și încheierea contractului cu adjudecatarul "Cooperativa înfrățirea" din Dârste.

În Moeciul de Jos a intrat în funcție ca medic al circumscripției sanitare rurale d. l. Petre Nedulescu cu titlul de stagiar.

Monografia jud. Brașov. Prefectura jud. Brașov va publica o monografie a județului din prilejul împlinirii a 20 ani de administrație românească.

Vânzarea unei bascule. În conformitate cu ordianul Direcției Generale a Monopolului Alcoolului Nr. 3310 din 9 Aprilie 1936, se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 28 Iulie 1936, ora 10 a. m., se va ține licitație în localul Administrației de Constatere, camera Nr. 41, pentru scoaterea în vânzare a unei bascule în bună stare și care se găsește în localul depozitului Monopolului Alcoolului, strada Luterană Nr. 3. Prețul de licitație va începe dela lei 8.000 (opt mii).

Record de înot. Înotătorul Robin Chaterjee a stabilit la Lahore, în Australia, un nou record mondial de rezistență, înotând fără întrerupere 72 ore și 40 minute.

Carlejel, care continuă să înoste, a întrecut până acum cu 10 minute recordul anterior, deținut de Hoose din Bengali.

AVIZ Perzându se permisul de bicicletă No. 4554, eliberat de Chestura Poliției Brașov, pe numele Roth Francisc, Vulcan îl declar nul și fără valoare. 368 1-1

De vânzare un loc de casă în poziție bună. Informațiuni la Nicolae Manlu, Velea Tei No. 6 Brașov. 35 6-6

Două premii din Fondul Ionel Iliescu-Cluj

Banca Iliescu Cluj S. A., administratoră a fondului "Ionel N. Iliescu", publică concurs pentru acordarea a două premii în valoare de câte 10.000 lei fiecare. Solicitorii trebuie să întrunească următoarele condițiuni:

1. Premiul I. de 10.000 lei, se va acorda celui mai bine clasificat la diligență și purtare dintre absolvenții români ai școlii superioare de comerț din Cluj, care s'a dedicat comerțului practic și exercită comerț pe cont propriu, având firma înregistrată.
2. Premiul al doilea de lei 10.000, se va acorda celui mai bun lucrare despre maladiile de oase de felul "POT", de care a suferit defunctul în viață.

Solicitorii vor înainta cererile, însoțite de dovezile cerute, Direcției Băncii Iliescu S. A. din Cluj, până la data de 1 August 1936. Se notează că premiul de acest fel se acordă în fiecare an. Acordarea premiilor se va face de către direcțiunea Băncii, care va cere avizul direcțiunii școlii superioare de comerț din Cluj și al unei comisii de medici. Cluj, la 25 Iunie 1936. Banca Iliescu S. A. Cluj, Victor Iliescu, prof. C. D. Opreanu.

Caut Caut cameră mobilată

în Brașov sau împrejurime liniștită, cu terasă sau acces grădină, pensiune și îngrijire completă pentru doamnă în etate, suferindă de piept.

Oferte:
Cosmetto, Bulev. Elisabeta 57 a 364 București. 1-1

Primăria Municipiului Brașov.
Nr. ad 17.142-1936.
Serv. financiar.

Publicațiune

Pentru darea în exploatare și aprovizionarea Jamboreei naționale din Poiana Brașovului (cca 5000 cercețiși) se ține licitație publică în indicată mai jos în sala de ședințe a Primăriei Municipiului Brașov, pentru următoarele întreprinderi comerciale:

- În ziua de 13 Iulie 1936:
- La ora 16: Articole de sport.
  - La ora 16:30: Bombonerie cu beuturi nealcoolice.
  - La ora 17: Frizerie cu articole de toaletă.
  - La ora 17:30: Bazar general.
  - La ora 17:30: Bazar de artă românească.
  - La ora 18: Cismărie, curelărie, croitorie.
  - La ora 18:30: Librărie.
  - La ora 19: Cofetărie.
  - La ora 19:30: Fotograf.

Catetui de sarcini se poate vedea la Serviciul Financiar al Municipiului, iar concesionarii vor avea exclusivitatea pe toată durata Jamboreei, afară întreprinderilor existente azi în Poiana.

Of riele se vor depune în ședința Comisiei de licitație la ora indicată la fiecare gen. de exploatare.

Brașov, la 8 Iulie 1936.

Comisia Interimară,
președinte:
Dr. T. Prișcu.

Secretar General:
356 1-1 Dr. Virgil Voicu.

Șeful serv. financiar:
A. Precup.

În conformitate cu originalul.
Expeditor: Reiner.

Togal, un adevărat amic al casei! Cu multă plăcere vă certific, că în farmacia mea de casă nu mi lipsește niciodată Togal-ul. Eu însu mi întrebunțez Togal-ul la migrenă, soțul meu contra durerilor reumatice, și de când cunoaștem Togal-ul nu mai întrebunțăm alt medicament. Togal-ul ne-a devenit un sincer prieten de casă, care ar trebui să nu lipsească din nici o gospodărie. G. Borghidai, Timișoara.

Imprumuturi imediate

fără garanții, pe giuvăericele și mărfuri, de orice soi primii prompt și discret numai la

Casa de Imprumuturi pe amanet

BRAȘOV,
Strada I. C. Brătianu 19
336 3-3

Publicațiune de licitațiune

În localul Institutului de Zălogire din Brașov, Str. I. I. C. Brătianu No. 19 (fosta Str. Spitalului) se ține

Joi, în 16 Iulie 1936 și în zilele următoare, totdeauna dela ora 8 și jumătate dimineața

Licitațiune

asupra obiectelor zălogite cu termenul până în 30 Nov. 1935, cu scadența pe ziua de 31 Mai 1936 și anume:

Obiecte prețioase începând cu No. 1 din anul 1935 până inclusiv No. 1233 din anul 1935, iar mărfurile începând cu No. 1, din anul 1935 până inclusiv No. 964 din anul 1935.

Se atrage atenția proprietarilor biletelor de zălogire, în interesul lor propriu, de a face scoaterile sau prongățiile cu cel puțin 14 zile înaintea licitațiilor.

Brașov, în Iunie 1936.
Institutul de zălogire
370 1-2 Brașov.

Nr. 2492-1936

Publicație de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică, că în baza deciziunii No. G. 15351-1932 a judecătoriei mixte Brașov, în favorul reclamant Casa Gen. de Econ. Suc Brașov repr. prin adv. dr. H. Fabritius adv. Brașov, pentru încasarea creanței de lei 7325 și acc., se fixează termen de licitație pe ziua de 16 Iulie 1936, orele 10 a. m. la fața locului în Brașov, Strada Crișana Nr. 21, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară 2 bănci, 1 bufet alb și altele, în valoare de 7600 lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Brașov la 15 Iunie 1936.

I. Crișan
portărel.
365 1-1

AVIZ Perzându se permisul de bicicletă No. 2175, marca Gyönke, seri. No. 91772, eliberat de Chestura Poliției Brașov pe numele Szabó Ioan, îl declar nul și fără valoare. 367 1-1

De închiriat

pentru sezon Liva la Poștei 20, parter, 2-3 camere, baie, acces la bucătărie, grădiniță. Poziție admirabilă. Aer, soare. Dr. Lemeny. 271 4-5

REGIE MICĂ!
Ranțe pentru turiști
Impermeabile
(contra vântului)
și tot felul de articole de turism asortate în mod special în magazinul:
SPORT GUST
BRAȘOV,
Strada Voevodul Mihai 24.
PREȚURI IEFTINE!
369 1-1

Ajutor minorităților persecutate

Ziarul „Magyarország” ne a face într-un mare articol, publicat în numărul dela 28 Iunie, sub titlul alarmant: „Ajutor minorităților persecutate”. Autorul, un domn cu un nume foarte lung, e supărat foc pe d-l Kánya, fiindcă l-a înjurat numai pe Cehi și a uitat să ne injure și pe noi, deși noi distrugem grozav tot ce e maghiar în țara noastră. Înainte de toate distrugem cultura maghiară. O d'strugem atât de fără milă, încât biata, abia își mai trage sufletul. Și, fiindcă autorul e om pozitiv, om de cifre și date, citează în sprijinul tezei sale, numai cifre și numai date. Date sigure, precise și concludente ca toate datele... ungurești. Se spune anume, că în România abia la 1918 locuitorii maghiari revine o școală primară maghiară, pe când înainte de războiu la 1016 locuitorii români în Transilvania revine o școală primară română. Prin urmare... dezastru.

E foarte greu să discuți cu oameni, cari din capul locului nu vreau să înțeleagă și cari sunt instinctiv porniți pe fals și falsificări. Dacă d-l Bajcsy Zsilinszky [Endre, — căci așa se numește autorul — ar fi citit nu cu atențiune prea mare, ci cu simpla curiozitate a omului care vrea să se documenteze, studiul publicat de buletinul institutului de statistică dela Budapesta în numărul 10 din 1934 despre „Bilțul învățământului maghiar din Transilvania în 10 ani de

dominațiune română”, ar fi scris fără indoială altfel. Studiul e scris de Szeben Andráș, deci un compatriot și conștient de-al d-sale, al cărui patriotism și naționalism nu poate fi tras la indoială. Din studiul amintit ar fi văzut, că la 1914 Românii din Ungaria aveau 2786 școli primare românești, iar nu 2901 câte spune d-sa în articolul alarmant din ziarul „Magyarország”. Tot de acolo ar fi văzut, că maghiarii au azi în România 822 școli primare confesionale, plus 215 școli primare maghiare de stat, plus 207 secțiuni maghiare la școlile primare de stat. În total au 822+215+207=1244 școli primare cu limba de predare maghiară. Numărul maghiarilor din Transilvania fiind de 1.350.000, tot la 1081 locuitori maghiari revine o școală primară maghiară, iar nu la 1923 de locuitori, cum binevoește a scrie d-l Bajcsy Zsilinszky Endre. Într-o 1923 și 1081 e o mică deosebire... în favoarea noastră.

Pentru a arăta cât de „grozav persecutăm noi cultura maghiară”, înem să mai amintim, că dela 1 Ianuarie 1931 până la 1 Iunie 1936 au fost introduse în România, cu aprobarea guvernului român 3163 de opere maghiare, tipărite la Budapesta, iar numărul publicațiilor periodice din Ungaria răspândite în România e de 130. Frumoașă persecuție, nu?

Observator.

crează în redacția respectivă, cu o lună de zile înainte. Avantajul acesta acordat redactorului stă în legătură cu principiile pe care merge ziarul. Din moment ce gazeta și-a schimbat principiul atitudinea politică, e o datorie de respect pentru sine ca redactorul să poată părăsi cât mai curând redacția în care lucrează. În cazul când redactorul comite o faptă, evident în legătură cu scrisul său, care amenință onoarea și bunul nume al gazetei, patronul are dreptul să-l concedieze imediat. Pe de altă parte același patron nu poate concedia înainte de termenul fixat prin lege pe redactorul care refuză să îndeplinească o faptă contra onoarei sale.

Mai departe, legea se ocupă și de ajutorarea familiei gazetarului. Legea stabilește tot de ajutorare a copiilor sau soției în caz de deces. În fine, legea aceasta mai stabilește și noțiunea de gazetă zilnică: e aceea care apare cel puțin de cinci ori pe săptămână.

Ceps.

Activitatea „Front. Rom.” la Făgăraș

Făgăraș, 6 Iulie Duminică 5 cor. o echipă a „Frontului Românesc” din județul Făgăraș, condusă de d-l dr. Hariton Moldovan, comandantul Legiunii Valahă Făgăraș, însoțit de d-nii avocați Mircea Derlosea șeful sectorului Cincul, Iosif I. Barbu șeful sectorului Recea și profesor Victor Lălu șeful sectorului Ileni, a vizitat câteva comune din sectorul Ileni.

S-au ținut mari întruniri populare în comunele Copăcel, Sebeș, Hârseni și Răușor. Peste tot locul purtătorii de cuvânt ai d-lui dr. Alexandru Vaida Voevod au fost primiți cu entuziasm de nedescris și cu urele desfășurate de „Ura Valahă”. Toți românii conștienți din Țara Oltului sunt profund atașați la acțiunea d-lui Vaida-Voevod, cu care au det strălucite lupte naționale și sub stăpânirea maghiară.

În toate comunele d-l dr. Hariton Moldovan, luând cuvântul, a explicat în mod amănunțit programul „Frontului Românesc” arătând pericolul comunist. Au mai luat cuvântul d-nii prof. Victor Lălu, avocații Mircea Derlosea și Iosif I. Barbu.

I. I. B.

Desvălirea bustului lui Cincinat Pavelescu

În cadrul unei frumoase serbări comemorative s'a desvălit Duminică la ora 10 dim. bustul ridicat poetului Cincinat Pavelescu, așezat pe promenada din fața Prefecturii alături de bustul poetului St. O. Iosif.

Numerosi oratori au adus cu acest prilej omagii activității poetului și magistratului dispărut, care ultimii ani ai vieții sale l-a trăit în Brașovul pe care atât de mult l-a iubit. Au rostit cuvântări d-nii: Trancu-Iași, Aurel Săfrescu, Adrian Măniu, Radu Cosmă, I. Al. Bran-Lemeny (în numele revistelor „Brașovul Literar”, „Prometeu” și a sindicatului presei), preot Dr. N. Stînghe și C. I. Marinescu.

D-l Trancu-Iași, în numele comitetului de inițiativă, a predat apoi bustul d-lui ajutor de primar preot Dr. Stînghe.

S'a cântat de muzica militară „Imnul cercetașilor”, al cărui autor este Cincinat, în timp ce onorurile au fost date de cercetașii din Brașov.

Întreaga asistență a mers apoi în fața bustului lui St. O. Iosif, unde muzica militară a intonat imnul „La arme” și alte cântece patriotice.

Condamnarea comuniștilor dela Craiova.

155 ani și 8 luni închisoare corecțională. 190 ani interdicție. 1.475.000 lei amenzi și 3 mil. lei despăgubiri civile.

Eri seara Consiliul de războiu dela Craiova a pronunțat sentința în procesul agitatorilor comuniști în frunte cu Ana Pauker. Sentința de condamnare dovedește că magistrații militari și-au făcut datoria de Români și patrioți.

Sentința, care însumează 155 ani și 8 luni închisoare corecțională celor 19 acuzați, a produs o satisfacție unanimă, iatrea asistență izbucnind într-un tunel de aplauze și urale, cari acopăr cuvintele președintelui Consiliului.

Acuzații și indevotebi femeile Ana Pauker și Estera Radosewki au avut până la pronunțarea sentinței o atitudine sfidătoare ca și în tot decursul procesului.

Întă sentința pronunțată:

- Ana Pauker, la 10 ani și 100.000 lei amendă.
- Șmil Marcovici, la 10 ani și 100.000 lei amendă.
- Dumitru Colef, zis Vasile Verbanoff, zis Colef Iordan, la 10 ani și 100.000 lei amendă.

- Estera Radosewski, la 9 ani, 10 luni și 90.000 lei amendă.
- Alex. Magyaros, la 9 ani, 11 luni și 95.000 lei amendă.
- Bernard Andor, la 9 ani, 11 luni și 95.000 lei amendă.
- Ady Ladislau, la 9 ani, 11 luni și 95.000 lei amendă.
- Leizer Grunberg, la 9 ani, 10 luni și 90.000 lei amendă.
- Schon Ernest, la 9 ani, 10 luni și 90.000 lei amendă.
- Liuba Roitman, la 9 ani, 9 luni și 85.000 lei amendă.
- Drăghici Alex., la 9 ani, 3 luni și 80.000 lei amendă.
- Herbeck Ianoș, la 9 ani și 80.000 lei amendă.
- Lilli Simo Donca, la 8 ani, 11 luni și 75.000 lei amendă.
- Em. Kaufmann, la 6 ani și 70.000 lei amendă.
- Wilma Cajesso, la 6 ani și 70.000 lei amendă.
- Csaszar Stefan, la 5 ani și 50.000 lei amendă.
- Nagy Stefan, la 5 ani și 50.000 lei amendă.
- Ana Csaszar, la 5 ani și 50.000 lei amendă.
- Bruck Samoil, la 2 ani și șase luni și 10.000 lei amendă.

În afară de pedeapsa cu închisoare și amendă, au mai fost condamnați toți la câte 10 ani interdicție și solidar la plata sumei de 3.000.000 lei către Stat.

INFORMAȚIUNI

Decorarea înalților oaspeți cari au participat la serbările dela 8 Iunie. Cu ocazia zilei de 8 Iunie a. c. M. S. Regele Carol a conferit d-tui dr. Eduard Beneș, președintele Republicii Cehoslovace, ordinul „Stejra Tării” cl. I, pentru faptul că a condus efectiv cercetașia cehoslovacă, iar în prezent este îndrumătorul întregii mișcări educative a tineretului cehoslovac.

De asemenea a fost decorat cu medalia „Stejra Tării” cl. I a. M. S. Regele Petru al Jugoslaviei, însoțit șokol, care patronează mișcarea țării sale.

De remarcat, că acest ordin nu a fost conferit până în prezent decât la 5 persoane străine, cari sunt deschișători de noui drumuri în domeniul educației tineretului.

Alegeri comunale și județene. Împlinindu se termenul de patru luni dela promulgarea legii administrative, urmează să se facă alegeri comunale și județene în toate localitățile unde funcționează comisii interimare.

În atențiunea producătorilor de grâu. Prin noul decret de valorificare, toți cultivatorii de grâu sunt datori să declare întinderea cultivată cu grâu, iar proprietarii de mașini de treerat să declare la sfârșitul fiecărei săptămâni notarului comunei respective toate cantitățile de grâu treerate, ținând în acest scop un carnet de treerat.

Această măsură nu are nici un scop fiscal, ci are menirea ca guvernul să se poată orienta în acțiunea de valorificare, menită să asigure producătorilor de grâu un pret cât mai bun pentru recoltele lor.

Ploi torențiale au căzut în ultimul timp în diferite regiuni atât la noi cât și în alte țări, cauzând pe alocure pagube însemnate. Au fost distruse de ape semănături, șosele, poduri, impledecând circulația. De asemenea au fost cauzate pagube și de grindină. Trăznitul a făcut în multe părți victime.

Un contract de export de grâu. La Ministerul de agricultură și domenii e în curs de perfectare un contract de export de grâu de 5000 vagoane. Prețul de vânzare va fi de 45 mii lei vagonul.

Noul mitropolit al Blajului. Guvernul și-a dat agrementul pentru numirea episcopului greco-catolic Alexandru Niculescu al Lugojului ca mitropolit al Blajului.

Instalarea noului mitropolit se va face în curând.

Tribunalul militar din Tokio a dat sentința în procesul revoluției, care a avut loc în Japonia la luna Februarie. 17 ofițeri au fost condamnați la moarte, 5 la închisoare pe viață, iar 73 ofițeri, 19 soldați și 10 civili la diferite pedepse până la 5 ani închisoare. Data executării celor condamnați la moarte se ține în secret, pentru a se evita eventuale turburări.

Reacțiunea împotriva comunismului în Franța. Pușinul timp, de când e la putere guvernul d-lui Blum, a dovedit Franței conștiente, nenorocirea cu care comunismul amenință Franța.

Frământările petrecute în Franța, despre cari în presă s'a scris prea puțin, au provocat o vehementă reacțiune a opiniei publice și a presei franceze. Aproape unanimitatea ziarelor, atât pariziene cât și departamentale — cu excepția ziarelor comuniste — dă alarma asupra pericolului.

RIDICAREA SANCTIUNILOR. În ședința de Sâmbătă a Consiliului Societății Naționale, întrunit la Geneva, Societatea Naționale a votat cu 44 voturi, contra unu și cu patru abțineri, ridicarea sancțiunilor contra Italiei. Anexarea Egiptului nu a fost însă recunoscută deocamdată. Sesiunea coasiliului a fost apoi declarată închisă, fixându-se viitoarea reuniune a consiliului pentru 18 Septembrie.

Parlamentul cehoslovac a votat o lege protectoare pentru ziariști.

Praga, 4 Iulie.

Înainte de închiderea sesiunii parlamentare corpurile legiuitoare cehoslovace au votat o lege de mare însemnătate pentru ziariști. Legea aceasta e în legătură cu drepturile, pe care le au redactorii, reporterii și toți cei cari lucrează în scrisul cotidian. Cu alte cuvinte noua lege protejește drepturile ziariștilor de profesie. De avantajele acestei legi nu se vor folosi colaboratorii externi, traducătorii, stenografi și stenogrefii.

Primele paragrafe ale legii se ocupă de raporturile dintre patroni și redactori. Drepturile acestora din urmă vor trebui fixate prin convenții scrise. Salariul urmează să fie plătit lunar, la începutul fiecărei luni. Redactorul, care primește salariul pe o lună înainte, nu e obligat să restituie suma dacă nu din vina lui nu poate să-și continue obligațiile față de ziar. Noua lege epără drepturile redactorilor și pe timpul când aceștia nu pot presta munca curentă, fie din cauză de boală, din chestiuni particulare, din obligații de drepturi publice, serviciul militar sau arestarea din cauza articolelor scrise. E interesant, că atunci când unul redactor i s'a răpit libertatea pe baza unei fapte în directă legătură cu activitatea sa de ziarist, urmează ca salariul să i se plătească mai departe timp de șase luni de zile.

Noua lege se mai ocupă de asemenea și de vacanța redactorilor.

As fel un redactor, care lucrează în redacția unui cotidian, se bucură de următoarele drepturi de vacanță: cel cu o vechime de cel puțin șase luni are dreptul la două săptămâni vacanță, după un an vechime poate avea o vacanță de patru săptămâni, după zece ani are dreptul la cinci săptămâni, după

20 ani la șase săptămâni. Vacanța celor care nu lucrează în redacțiile cotidianelor e stabilită astfel: dacă lucrează șase luni neîntrerupt într-o anșel de redacție gazetarului respectiv are dreptul la două săptămâni, după un an la o lună.

Folosindu-se de aceste avantajii redactorul nu poate lua inițiativa unei intr-primări gazetărești fără învoirea patronului său și nici nu poate participa în calitate de cofondator la înființarea unei astfel de intr-primări. De asemenea, fără învoirea patronului nu poate redactorul respectiv să lucreze în chip regulat la alt ziar sau publicatiune. Atunci însă, când redactorul publică chestiuni literare sau științifice într'un alt periodic decât cel unde lucrează de obicei, pentru aceasta nu are nevoie de permisiunea patronului său.

Siguranța ocupațiunii e prevăzută în alt paragraf al legii, care se ocupă de durata timpului ce urmează să precedeze concedierea. Timpul acesta e fixat pentru o mai lungă durată decât pentru alte profesii. În cazul când nu s'a stabilit acest termen, legea adaugă că: data concedierii trebuie să fie anunțată redactorului cel puțin cu trei luni înainte, atunci când vechimea în redacție n'a trecut peste cinci ani. După cinci ani termenul acesta sporește cu două luni de zile și după fiecare doi ani s'adaogă câte o lună, până ce se împlinesc un an. Asta pentru gazetarii din redacțiile cotidianelor, pentru ceilalți termenul acesta urcă până la șase luni. Printr'o înțelegere specială între părți termenul poate fi fixat, e vorba de redactorii cotidianelor, cel mult la noua luni.

În schimb redactorul poate anunța plecarea sa, oricare ar fi durata timpului de când lu-